

GANZEN

Schieten, vergassen of door vossen laten opvreten

Onlangs sloten natuurbeschermers en boeren een opmerkelijk akkoord over de aanpak van de overlast door zomerganzen. De populatie moet in vijf jaar tijd gehalveerd zijn. Aanvankelijk deden ook de jagers mee, maar die hebben bedankt voor de taak. Wie moet nu die ganzen schieten, en waar blijven al die dieren?

tekst: Joris Tielens / foto: iStock

Johan Verbon

Kok van het Restaurant van de Toekomst

‘Ganzen kunnen prima op het menu. Ze vergen wel een typische bereiding, je moet ze niet als een kippenpootje klaarmaken. Omdat ze zoveel vlieguren achter de rug hebben is het vlees wat stug en taai. Een flinke tijd stoven dus. **Lekker met verse kersen, die komen er ook aan.** Gans is niet erg gangbaar in Nederland, al heeft een goede poelier ze met kerst wel liggen. Het lijkt me zonde om de geschoten ganzen weg te gooien, als je zuinig wil omgaan met natuur en milieu. Graag op het menu dus.’

Marlies Kolthof

Woordvoerder Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging

‘We zijn uit het Ganzenakkoord gestapt omdat het niet fatsoenlijk uitvoerbaar is. Om in de korte periode van juli tot november 125 tot 150 duizend ganzen te schieten is voor de jagers, die vrijwilligers zijn, niet te doen. Nu vraagt een boer aan een jager om een paar ganzen te schieten als er te veel zijn. Straks zouden die vrijwillige jagers elke dag erop uit moeten om dat aantal te halen. **Een oplossing is om een deel van de dieren op te drijven als ze in de rui zijn, ze te vangen en te vergassen.** Er zijn gespecialiseerde bedrijven die dat doen. De ganzen die wel geschoten worden, moeten door jagers met een jachtdiploma geschoten worden. Maar dat kan alleen als ook in de winter geschoten mag worden.’

Marieke Dijksman

Woordvoerder Vogelbescherming

‘Wij kunnen er niet mee akkoord gaan om ook in de win-

ter ganzen te gaan schieten. We zijn gaan onderhandelen omdat we al jaren vechten tegen het doden van ganzen, maar zonder succes. Uitkomst van de onderhandeling is dat er in de zomer meer grauwe ganzen geschoten worden om de overlast te beperken, maar dat er in de winter geen ganzen meer geschoten mogen worden. Dat is voor ons belangrijk, omdat er in de winter trekganzen in ons land overwinteren. **We hebben een internationale verantwoordelijkheid om die dieren te beschermen.**’

Arie den Hertog

Eigenaar Duke Faunabeheer

‘In de periode dat ganzen in de rui zijn, kunnen ze niet vliegen. Dan drijven we ze ‘s ochtends heel vroeg rustig op met twee of drie mensen in een weiland. **Ze lopen een vangkooi in, dat kan met zeshonderd tegelijk.** Dat is veel rustiger en voor andere dieren minder verstorend dan schieten. Zoveel dieren kan je trouwens ook niet schieten. De opgedreven ganzen gaan op transport in veetrailers en worden bij ons op het bedrijf met CO₂ vergast. Onderzoek van Wageningen UR liet zien dat dit de beste methode is. En ik lever de ganzen daarna gratis af bij poeliers.’

Marien Gerritzen

Onderzoeker bij Wageningen UR Livestock Research

‘We hebben op verzoek van het ministerie het verloop van de hartslag en hersenactiviteit bij het vergassen van ganzen onderzocht. Conclusie is dat het, als je kiest voor het doden van ganzen, een acceptabele methode is. **De dieren zijn binnen een minuut dood. Maar voor tegenstanders is dat een minuut lijden te veel.** En het idee roept veel weerstand

op. Het voordeel van de methode ten opzichte van jagen is de capaciteit. En bij jagen worden dieren soms niet gedood maar wel verwond.'

Rudy Jonker

Promovendus bij de leerstoelgroep Resource Ecology

'Schieten of vangen heeft geen zin. Er zijn zoveel ganzen en als je ze ergens weghaalt zijn ze de volgende dag weer terug. **Het probleem is dat er in Europa massaal predatoren zoals vossen en roofvogels worden geschoten en gestroopt.**

Het is vreemd om dat te doen en aan de andere kant ganzen te gaan schieten, dan ben je aan de verkeerde kant bezig. Ganzen zijn geen ecologisch probleem, uit studies blijkt dat weidevogels er geen last van hebben, zoals wel eens beweerd is. Het is een maatschappelijke probleem omdat boeren vraatschade hebben. Maar ik denk dat je moet onderkennen dat boeren werken in een natuurlijk systeem, en dat er altijd ergens een limiterende factor zal zijn.'

Frank Lenssinck

Onderzoeker bij melkveeoproefbedrijf Zegveld, onderdeel van Wageningen UR

'Het is goed om het natuurlijk evenwicht te herstellen en het aantal ganzen in Nederland terug te brengen. We hebben op het bedrijf geen last van ganzen want we hebben

een hele goede jager. Die man is gepensioneerd en steekt er veel tijd in. Maar veel andere jagers hebben minder tijd. Het is ook raar om jagers te verplichten om een bepaald target te halen, zo zijn ze niet gewend te werken. Ik denk wel dat de jagers straks de ganzen gaan schieten, alleen onder andere voorwaarden. Als ze nu meteen ja hadden gezegd tegen het akkoord, hadden mensen waarschijnlijk gedacht: **'Zie je wel, jullie willen schieten.'**

Kees Straates

Masterstudent Bos- en natuurbeheer

'De gans heeft te weinig natuurlijke vijanden in Nederland. Dat komt door de manier waarop we in Nederland natuur inrichten: als een park waar sommige soorten op sommige plaatsen wel mogen komen, en op andere plaatsen niet. Er worden te veel vossen afgeschoten, terwijl vossen de natuurlijke vijand van ganzen zijn. We zouden het Nederlandse natuurbeleid wat natuurlijker kunnen inrichten. Dan zouden we ermee moeten leren leven dat er af en toe een vos in een kippenhok zit, maar zouden we minder ganzen hoeven afschieten.

Ik zie wel dat er iets moet gebeuren, maar het vergassen van ganzen is een idee waar ik niet blij van wordt. **Het is toch raar dat kerngezonde dieren geruimd moeten worden,** omdat ze niet passen in ons idee van natuur of land-schapsgebruik.'

[E]

WILD GOOSE CHASE?

In a surprise deal, Dutch nature conservationists and farmers have agreed on a cull of summer geese, which the farmers now see as a plague. The Society for the Protection of Birds has accepted the plan in exchange for a ban on the shooting of migrating winter geese. But now the hunters say the job's too big. What to do? Put goose on the menu, says Restaurant of the Future chef **Johan Verbon**. Yummy with cherry sauce. Round them up and gas them, says **Marlies Kolkthof** of the hunters' association. Fauna manager **Arie den Hertog** and Wageningen livestock researcher **Marien Gerritzen** agree: gassing is more humane and less disturbing to other wildlife than shooting. Live with the geese, says resource ecologist

Rudy Jonker: farmers should accept that there is always a limiting factor for their productivity. Stop hunting foxes, says MSc student of nature management **Kees Straates**. Goose populations have exploded because they lack natural enemies. Meanwhile, **Franck Lenssinck**, at Zegveld dairy farm, thinks the hunters will start shooting, but on their own terms.

The full story?
resource.wur.nl/en